

Lublin, dnia 2 grudnia 2008 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI**DELEGATURA W LUBLINIE**

ul. Okopowa 7, 20-001 Lublin tel. 081 53 64 120, fax 081 53 64 111
LLU - 41027- 2 - 08
P/08/116

Pani *Lilla Stefanek***Burmistrz Poniatowej****WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie skontrolowała w Urzędzie Miasta w Poniatowej (zwanym dalej „UM”) realizację Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (zwanego dalej „KPOŚK” lub „Programem”) w latach 2006 – 2008 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym w dniu 10 listopada 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli stosownie do art. 60 ustawy o NIK przekazuje Pani Burmistrz niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację KPOŚK, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, niemających jednak istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

1. Aglomerację Poniatowa, zwaną dalej „aglomeracją” (w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne²), położoną na terenie gminy miejsko-wiejskiej (zwaną dalej „Gminą”) Wojewoda Lubelski wyznaczył rozporządzeniem Nr 21 z dnia 26 stycznia 2006r. Obszar ten, o równoważnej liczbie mieszkańców³ wynoszącej 20.234 (obejmował 8 miejscowości), z oczyszczalnią ścieków komunalnych o przepustowości 6.400 m³/d, został włączony do KPOŚK⁴ w 2005r.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701.

² Dz. U. z 2005r., Nr 239, poz. 2019 ze zm

³ Przez jednego równoważnego mieszkańca rozumie się ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażony jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen w ilości 60g. tlenu na dobę.

⁴ Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych Rada Ministrów zatwierdziła 16 grudnia 2003r. Z dniem 30 maja 2005r. Program ten został zaktualizowany.

Gmina przekazała w I kwartale 2005r. do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego niespójne dane o zamierzeniach w zakresie budowy kanalizacji. Wg „Informacji o stanie i zamierzeniach dotyczących realizacji przedsięwzięć w zakresie wyposażania terenów zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę w zbiorcze sieci kanalizacyjne i oczyszczalnię ścieków komunalnych – wg stanu na koniec 2004r.” planowano na lata 2003-2015 budowę 24 km sieci kanalizacji sanitarnej za ok. 6.500 tys. zł, podczas gdy w propozycji planu aglomeracji podano, że w latach 2005-2010 zaplanowano budowę sieci kanalizacji sanitarnej o długości 30,85 km. Zakres robót obejmował również budowę sieci (6,77 km) w dwóch wsiach na obszarze Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (tj. w Dąbrowie Wronowskiej i Plizinie), co w świetle wytycznych § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji⁵), nie miało uzasadnienia ani finansowego ani technicznego.

Na wniosek UG Wojewoda Lubelski w lipcu br. uchylił rozporządzenie z 2006r. o wyznaczeniu aglomeracji i ponownie wyznaczył aglomerację Poniatowa (rozporządzeniem Nr 22 z dnia 22 lipca 2008r.). Obejmuje ona obecnie obszar 4 miejscowości o równoważnej liczbie mieszkańców - 11.806. Przepustowość oczyszczalni ścieków wynosi 3.200 m³/d.

Agglomeracja dysponowała zbudowaną w latach osiemdziesiątych mechaniczno-biologiczną oczyszczalnią ścieków, w której zastosowana technologia uniemożliwiała usuwanie ze ścieków związków azotu i fosforu w ilościach ładunków dopuszczonych przez obowiązujące normy. Docelowa oczyszczalnia ścieków, wg zaktualizowanego KPOŚK to oczyszczalnia biologiczna spełniająca standardy odprowadzanych ścieków. Termin osiągnięcia efektu ekologicznego i termin spełnienia przez aglomerację wymagań w zakresie oczyszczalni ustalono na 2005r. (termin ten był zbieżny z nakazaną decyzją Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z dn. 19 marca 2003r.).

Modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków komunalnych wykonano w okresie od 18.10.2004 r. do 29.12.2005 r. Uzyskiwano średnie stężenia zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych (dane z badań I półrocza 2007 r.) wynoszące dla: zawiesiny ogólnej – 10 mgO₂/l (przy normie unijnej 35 mgO₂/l), wskaźnika BZT₅ – 5 mgO₂/l (przy normie 25 mgO₂/l) oraz wskaźnika ChZT_{Cr} – 47 mgO₂/l (norma 125 mgO₂/l). Wykonane prace pozwoliły uzyskać zakładany w KPOŚK efekt ekologiczny.

⁵ Dz. U. Nr 283, poz. 2841 ze zm.

Ilość przyjmowanych do oczyszczalni ścieków wynosiła: w 2006r. 1.323 m³/d, a w 2007r. – 1.330 m³/d. Ścieki te w całości podlegały oczyszczeniu. W latach 2006 – 2008 (I półrocze) wytworzono ogółem 428 Mg osadów, z czego ok. 373 Mg wykorzystano na rekultywację terenów użytkowanych nierolniczo oraz jako warstwę okrywową wysypiska śmieci.

Program zakładał też wybudowanie 14 km sieci kanalizacyjnej, z czego 1 km w 2005r. i 13 km w latach 2006 – 2010, a także zmodernizowanie (w latach 2005 – 20015) 2 km sieci kanalizacyjnej. Do dnia 31 lipca 2007r. zbudowano 5,5 km sieci kanalizacyjnej. W latach 2008-2010 przewidziano do realizacji wybudowanie 9,6 km sieci w Kraczewicach.

Ustalone w omawianym dokumencie przedsięwzięcia służące osiągnięciu jakości ścieków odprowadzanych do środowiska spełniających wymogi rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego;⁶ realizowano terminowo.

Objęcie kanalizacją sanitarną Poniatowej Wsi (w ramach tej inwestycji doprowadzono sieć kanalizacyjną również do siedlisk domowych południowej części Poniatowej Kolonii) oraz Kraczewic, zwiększy wskaźnik uzbrojenia terenu Gminy w sieć kanalizacyjną z 23,50 km do 43,68 km (o 85,87 %) oraz doprowadzi do pełniejszego wykorzystania możliwości przeróbczych oczyszczalni ścieków.

2. Przygotowanie oraz realizację zadań przewidzianych w KPOŚK prowadził Wydział Inwestycji, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM, prawidłowo stosując przepisy ustaw: z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁷ (dot. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu), z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane⁸ (dot. pozwoleń na budowę) oraz ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych⁹ (dot. wyłonienia wykonawców).

Na modernizację i rozbudowę oczyszczalni, budowę 5,5 km kanalizacji sanitarnej (w Poniatowej Wsi) oraz opracowanie dokumentacji technicznej budowy kanalizacji sanitarnej w Kraczewicach, zapewniono potrzebne środki finansowe: krajowe na poziomie

⁶ rozporządzenie z dnia 8 lipca 2004r (Dz. U. Nr 168, poz. 1763), a od dnia 31 lipca 2006r. – rozporządzenie z dnia 24 lipca 2006r. (Dz. U. Nr 137, poz. 984)

⁷ Dz. U. z 2003r., Nr 80, poz. 717 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2006r., Nr 156, poz. 1118 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2007r., Nr 223, poz. 1655 ze zm.

1.882,9 tys. zł oraz zagraniczne 4.513,5 tys. zł. Do dnia zakończenia kontroli wydatkowano ogółem 6.396 tys. zł, w tym: 626,0 tys. zł stanowiły środki własne gminy (9,79%); 601,8 tys. zł ze środków z budżetu państwa (9,41 %); 655,1 tys. zł z WFOŚiGW (10,24 %) oraz 4.513,5 tys. zł (70,56 %) z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Wykorzystanie środków nastąpiło zgodnie z przeznaczeniem

W kwietniu br. Gmina wystąpiła z wnioskiem o objęcie budowy kanalizacji sanitarnej w Kraczewicach Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (zakładana struktura finansowania: środki Gminy 2.314,4 tys. zł, tj. 34,35 %, planowane środki z EFRR 4.423,1 tys. zł, tj. 65,65 %). Wniosek został umieszczony na liście rezerwowej zadań dofinansowywanych z EFRR.

3. Urząd Miasta przedkładał Wojewodzie Lubelskiemu corocznie - do 28 lutego następnego roku - informacje z realizacji KPOŚK, zachowując termin określony w art. 43 ust. 3c ustawy Prawo wodne. Stwierdzono jednak, że informacje za 2006r. i za 2007r. sporządzono nierzetelnie. W sprawozdaniu za 2006 r. podano m.in.: posiadanie w aglomeracji kanalizacji ogólnospławnej (której nie było); zaniżono maksymalną przepustowość oczyszczalni dla okresu pogody bezopadowej (wpisano 3.000 zamiast 3.500 m³/dobę). W sprawozdaniu nie podano też: przepustowości docelowej oczyszczalni oraz danych dotyczących zagospodarowania osadów.

W sprawozdaniu za 2007 r. nieprawidłowo wykazano m.in.

- długość kanalizacji sanitarnej w aglomeracji wg stanu na 31.12.2007 r. – 30,0 km, w tym sieci grawitacyjnej 30,0 km, zamiast odpowiednio 30,8 km i 29,0 km;
- długość posiadanej kanalizacji ogólnospławnej – 30,0 km (w aglomeracji nie występowała sieć ogólnospławna);
- długość sieci kanalizacyjnej wybudowanej w 2007 r. – 4,7 km, w tym sieci grawitacyjnej 4,7 km (powinno być odpowiednio 5,5 km oraz 5,5 km);
- maksymalną przepustowość oczyszczalni dla okresu pogody bezopadowej – 3.000 m³/dobę (wg danych eksploatacyjnych obiektu wymieniona przepustowość to 3.500 m³/dobę);
- rodzaj oczyszczalni –PUB2, zamiast „B” (tj. oczyszczalnia biologiczna spełniająca standardy odprowadzenia ścieków);
- roczną ilość suchej masy osadów powstających na oczyszczalni – 173,0 Mg (zamiast 180,5 Mg);

- źródła pochodzenia nakładów poniesionych w 2007 r.: środki własne 68,3 tys. zł, fundusze zagraniczne 1.235,9 tys. zł, zamiast odpowiednio: 253 tys. zł. i 1.091 tys. zł.

Stwierdzone błędy były wynikiem niezajomości zasad wypełniania formularzy sprawozdań z realizacji inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej w danym roku. Bezpośrednią odpowiedzialność za ten stan ponosi kierownik wydziału sporządzającego informacje, tj. Wydziału Inwestycji, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zweryfikowanie, skorygowanie i przekazanie Marszałkowi Województwa Lubelskiego¹⁰ prawidłowych informacji z realizacji KPOŚK.
2. Sprawowanie skutecznego nadzoru nad przebiegiem KPOŚK.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Burmistrz, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

¹⁰ w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).